

Результати опитування керівників підприємств Миколаївської області щодо їх ділових очікувань^{*}

II квартал 2025 року

^{*} Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Миколаївської області в II кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Миколаївської області** у II кварталі 2025 року свідчать, що, незважаючи на війну, брак кваліфікованих працівників та обігових коштів, респонденти очікували **зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні**, однак послабили оцінки перспектив розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалася нижча інфляція. Девальваційні очікування дещо послабилися, проте залишилися високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 21.4% (у попередньому кварталі – 0.0%) (графік 1), у цілому по Україні – 9.2%;
- **повільніше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 57.1% респондентів очікували, що зростання цін перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 71.4%), у цілому по Україні – 58.4%. Головними чинниками інфляції респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, витрати на виробництво, курс гривні до іноземних валют та доходи населення (вплив чинника значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 85.7% респондентів (у попередньому кварталі – 92.9%), у цілому по Україні – 83.4%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 7.1% (у I кварталі 2025 року – «мінус» 14.3%) (таблиця), у цілому по Україні – 2.4%;
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції, у тому числі на зовнішньому ринку:** баланси відповідей – по 28.6% відповідно (у попередньому кварталі – 14.3% та «мінус» 20.0% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 10.5% та 9.4% відповідно;
- **зменшення обсягів інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 36.4% і «мінус» 21.4% відповідно (у I кварталі 2025 року – «мінус» 41.7% і «мінус» 14.3% відповідно) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 0.7% та 7.8% відповідно;
- **зменшення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус» 28.6% (одні з найнижчих очікувань серед регіонів) (у I кварталі 2025 року – «мінус» 35.7%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 4.4%;
- **зростання цін на товари / послуги, що купують та продають підприємства, високими темпами:** баланси відповідей – 92.9% і 85.7% відповідно (у попередньому кварталі – 92.3% і 92.9% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів і послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливали ціни на енергоносії та сировину, матеріали, а також вартість трудових ресурсів (вплив чинника посилюється). Вище, ніж у попередньому опитуванні, респонденти оцінили вплив проблем з логістикою (графік 7);
- **зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 28.6% відповідно (у попередньому кварталі – 30.8%). Респонденти водночас очікували уповільнення зростання витрат на одиницю продукції високими темпами: баланс відповідей – 7.1% (у I кварталі 2025 року – 69.2%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки (зазначили 92.9% опитаних), брак кваліфікованих працівників та обігових коштів. Вище, ніж у попередньому кварталі, респонденти оцінили вплив занадто високих цін на сировину та матеріали (графік 5).

Респонденти прогнозували зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити (57.1% опитаних), надавали перевагу запозиченням у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом залишалися жорсткими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави, наявність інших джерел фінансування – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

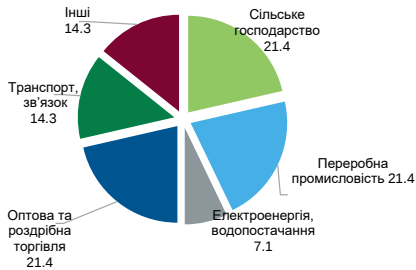
Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.2%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

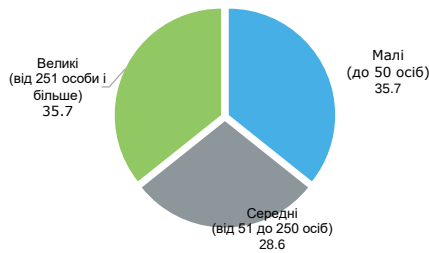
- поточний фінансово-економічний стан підприємств погіршився й оцінювався як поганий: баланс відповідей – «мінус» 7.1% (у попередньому кварталі – 0.0%), у цілому по Україні – «мінус» 5.3%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва залишався нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 11.1%);
- підприємства області здатні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 7.1% (у попередньому кварталі – 14.3%).

Паспорт вибірки^{1, 2}

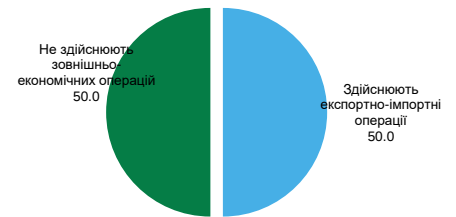
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

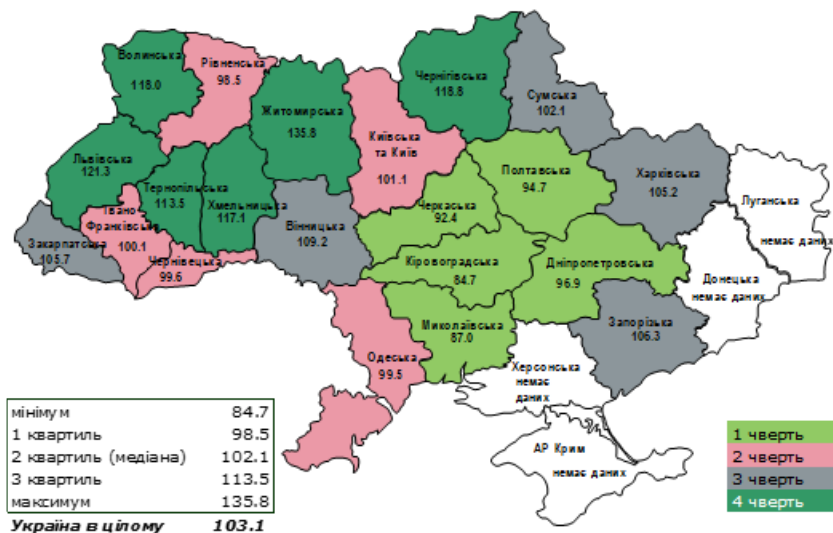

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 30 квітня – 26 травня 2025 року;
- опитано всього 14 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Миколаївської області щодо ділової активності (за складовими)

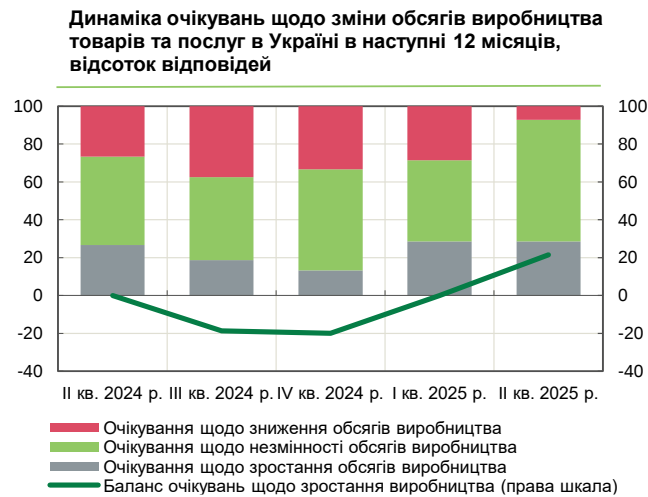
Баланси відповідей, %					
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.	II кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	-6.3	-6.3	0.0	-14.3	-7.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-18.8	0.0	6.7	14.3	28.6
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-25.0	-33.3	-46.2	-41.7	-36.4
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-25.0	-25.0	-20.0	-14.3	-21.4
кількості працівників	-33.3	-18.8	-13.3	-35.7	-28.6

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

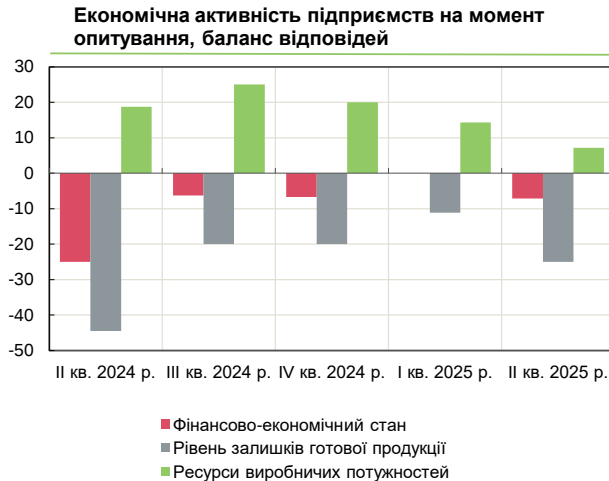
Графік 1

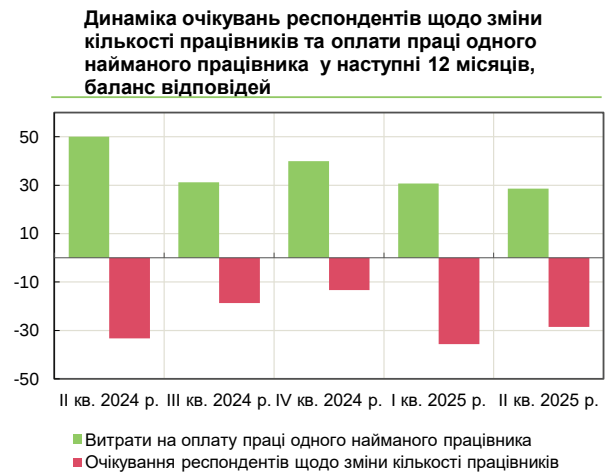
Графік 2

Графік 3

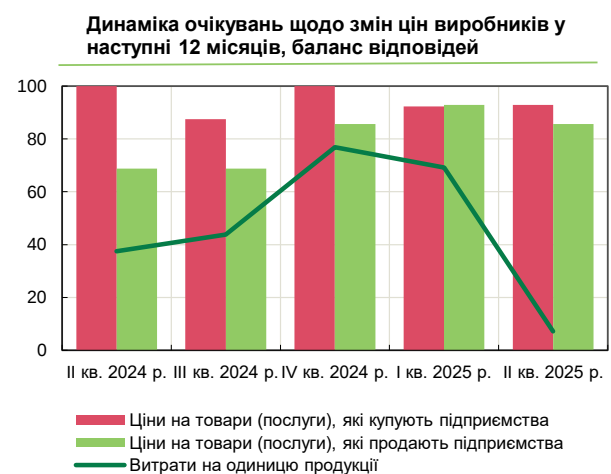
Графік 4

Графік 5

Графік 6

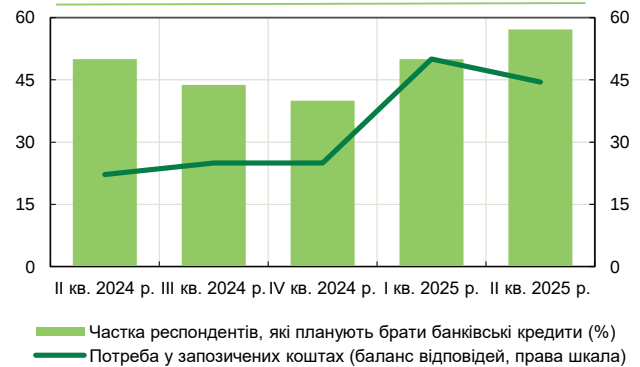
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

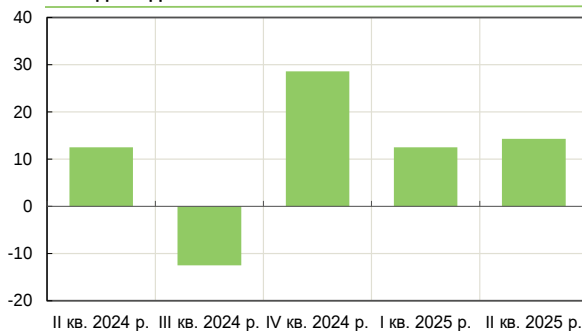
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

